

2023: een jaar van vernieuwing en groei

In 2023 vond, voor het eerst sinds de grote renovatie in 2009, weer een grote herinrichting van het museum plaats. Een hoogtepunt is de integratie van een spectaculair element: een bezoek aan een zoutcaverne middels “virtual reality”. Deze moderne technologie stelt onze bezoekers in staat om af te dalen in een fascinerende zoutcaverne, waar ze tijdens de afdaling een diepgaande uitleg krijgen over de geologie van de aarde in Twente en de formatie van de caverne waaruit zout werd gewonnen.

Op de tweede verdieping onderging het museum een complete transformatie, met een prachtige presentatie van onze uitgebreide collectie zoutvaatjes. Hier hebben we niet alleen een visueel aantrekkelijke ruimte gecreëerd, maar ook de mogelijkheid om schoolklassen te ontvangen. Via videopresentaties en proefjes kunnen zij nu op interactieve wijze kennismaken met verschillende aspecten van zout.

De regie van de verbouwing hebben we als bestuur in eigen hand gehouden maar ook bij de uitvoering schroomde een groep medewerkers er niet voor om diverse werkzaamheden zelf op te pakken. We zijn er trots op dat we een “vrijwilligersmuseum” zijn dat uitsluitend met vrijwilligers wordt geëxploiteerd. In 2023 nam deze zelfredzaamheid nog verder toe doordat we hebben aangetoond dat we ook bij een verbouwing

veel zelf kunnen. Dat zal ongetwijfeld de betrokkenheid van de medewerkers bij het museum ook ten goede komen.

Uiteraard is bij zo’n verbouwing de steun van verschillende partijen onontbeerlijk. Onze hoofdsponsor Nobian gaf ons een extra financiële ondersteuning, maar vooral de wijze waarop we met deze partner samengewerkt hebben om de informatie voor onze VR experience te verkrijgen stemt ons met grote tevredenheid.

Ondanks de tijdelijke sluiting in oktober trok het museum in 2023 maar liefst 7400 bezoekers, een indrukwekkende toename van 20% ten opzichte van het voorgaande jaar. De positieve reacties in het gastenboek en op social media getuigen van de waardering die onze bezoekers voor het vernieuwde museum hebben.

Naast reguliere bezoekers verwelkomden we opnieuw schoolklassen, met name uit de regio Haaksbergen. De levendige discussies die daar plaatsvonden, onderstreepten de relevantie en actualiteit van de informatie die wij de leerlingen bieden over zout en zoutwinning.

Trots zijn we ook op de uitnodigingen die we ontvingen om het verhaal van de zoutwinning toe te lichten in de landelijke media. Uitnodigingen die plaats vonden in het kader van de discussie over het verlenen van een concessie aan Nobian voor de uitbreiding van de zoutwinning naar Haaksbergen. Het bevestigt dat ons museum niet alleen onderhoudend is, maar ook een belangrijke informatieve rol in de maatschappij vervult.

Het Zoutmuseum nam tevens deel aan een regionaal samenwerkingsverband van musea, Cultuur in Twente. Als enig vrijwilligersmuseum behartigen we hier de belangen van kleine musea in het Twentse cultuurlandschap. De deelname biedt naar de toekomst toe mogelijkheden voor gezamenlijke

publieksgerichte activiteiten. Kortom, 2023 was voor het Zoutmuseum niet alleen een succesvol jaar, maar ook een periode waarin perspectieven zijn geschetst voor verdere groei, zowel in bezoekersaantallen als in het verrijken van onze regionale impact.

ALGEMEEN

2

Bestuur

Voorzitter	: Dhr. A.J.H. Bouwmeester
Secretaris	: Dhr. A.F. Valk
Penningmeester	: Dhr. G.P.B.C. Maas
Receptie	: Mevr. A.C.M. de Kamper-ter Elst
Public Relations	: Dhr. W. van den Berg

Medewerkers

Eind december werkte het Zoutmuseum, inclusief het bestuur, met 42 medewerksters en medewerkers die allemaal op vrijwillige basis in diverse sectoren van het museum werkzaam waren: de receptiemedewerkers, de gidsen, de medewerkers van de huishoudelijke en van de technische dienst, de archiefmedewerkers, de inkoopgroep, de leden van de zoutvaartjesgroep en van de educatiegroep.

We konden dit jaar vier nieuwe medewerkers verwelkomen voor de receptie, het archief en voor het gidsencorps. Helaas is een vrijwilliger ons ontvallen. Enkele medewerkers werden in 2023 getroffen door veel persoonlijk leed. We hopen dat ze zich gesteund weten door hun collega's.

Het enerverende jaar 2023 begon voor het eerst sinds de coronapandemie weer met een goedbezochte en geanimeerde nieuwjaarsbijeenkomst op 6 januari voor alle vrijwilligers en hun partners.

Tijdens receptie werden een 10-tal jubilerende vrijwilligers met een persoonlijk woordje en bloemen door de voorzitter gehuldigd.

Bezoekers

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
6867	7771	6381	6125	6605	7609	5026	5203	6249	7416

Het Zoutmuseum streefde in 2023 naar minstens 7000 bezoekers. Het werden er ruim meer. En ons museum bleef daarmee niet achter bij de landelijke cijfers die een flinke stijging te zien gaven van het museumbezoek in dit jaar.

Om het museum nog aantrekkelijker te maken voor groepen hebben wij samen met de kaasboerderij van het landgoed Kaamps in Deurningen een nieuw busarrangement gemaakt, een zg. hartige tour door Twente. Ondanks ons bezoek aan de beurs van Bus-Idee in Boskoop heeft dit nog niet geleid tot een grotere toestroom van groepen.

ARCHIEF

Voor het overzicht van objecten en teksten binnengekomen in 2023 en van belang voor de kennis over zout, wordt verwezen naar de **Bijlage Archief**

EXTERNE CONTACTEN

3

Nobian

Nobian Hengelo steunde het Museum in 2023 met een substantiële bijdrage. Deze bijdrage is van eminent belang voor de exploitatie van het museum. Het bestuur is bijzonder erkentelijk voor deze ondersteuning door de Zoutproducent uit Twente.

Niet alleen met Nobian, ook de contacten met andere musea in Twente en met de provincie Overijssel bleven gehandhaafd. onder meer over versterking van ondersteuning van erfgoedinstellingen en gemeenschappelijke publieksprogramma's. We zitten daar als Zoutmuseum als enig museum dat niet wordt geleid door professionele krachten, aan tafel.

Gemeente Hof van Twente

Ook in 2023 heeft de gemeente haar belangstelling in en betrokkenheid bij het Zoutmuseum getoond. Zij heeft al eerder aangegeven de samenwerking, waarbij het museum gebruik maakt van het gebouw in eigendom van de gemeente, te willen voortzetten.

Een vertegenwoordiging van het bestuur heeft de bijeenkomsten van de musea in de Hof van Twente bijgewoond voor onderling overleg en informatie-uitwisseling, waarbij ook de gemeente en de Hofmarketing betrokken zijn.

Donateurs

Een zeer geanimeerde bijeenkomst hebben we gehad met de donateurs van ons museum, een week voor de officiële opening van de verbouwde expositieruimten.

Tijdens de rondleiding op de eerste verdieping hebben zij de replica van het schilderij van de Zoutfabriek in Boekelo, vervaardigd door de schilder Herman Heijenbroeck, onthuld. met een instemmend applaus van de gulle gevers, de donateurs zelf. Deze replica is de hand van Thea Lodder uit Delden. Er was veel waardering.

Sponsors

Een aantal bedrijven / instellingen uit Delden en omgeving leveren jaarlijks een financiële bijdrage aan het Zoutmuseum. Hun bedrijfsnaam wordt getoond op het sponsorscherm op de 2^e verdieping.

De sponsors 2023: Hotel Restaurant De Sevenster, Hotel De Zwaan, Rouwenhorst Netwerk Notarissen, Kwekerij Visschedijk, Gemeente Hof van Twente, Slijterij De Barrique Borne.

Geopark Twente

De stichting Geopark Twente beoogt de ondergrond van Twente en het daardoor ontstane landschap aan het publiek te presenteren. Het Zoutmuseum is een van de partners waarmee in 2019 plannen hiervoor zijn uitgewerkt en waarvoor ontwikkelingssubsidies zijn verkregen. Voor het Zoutmuseum betekent dit onder meer dat de al langer bestaande plannen voor een virtueel bezoek aan de lege zoutcavernes in dit jaar zijn gerealiseerd.

EXPOSITIE

Eind december 2022 is de opdracht geplaatst voor de ontwikkeling van dit "virtueel cavernebezoek" ("met een bril op de diepte in"). Dit is een deels door Leader gesponsord project. Dit maakte dan ook het voornemen van het bestuur mogelijk om de zoutvaatjesexpositie in zijn geheel naar de tweede verdieping te verplaatsen en deze verdieping daarvoor opnieuw in te richten, waarmee in 2022 een aanzet is gegeven. De ideeën hierover werden uitgewerkt door Artemez Interiordesign & Building te Diepenheim.

Voorafgaand aan de verbouwing hebben wij intensief samengewerkt met de ontwerper (Total Reality XR Solutions, Enschede) van de nieuwe

Virtual Reality experience (VR) met de afdaling in een caverne. Maar zonder de bijdrage en kennis van onze hoofdsponsor Nobian hadden wij dat niet voor elkaar gekregen.

Op vrijdag 17 november van dit verslagjaar hebben wij onze verbouwde en vernieuwde museum officieel heropend. In aanwezigheid van veel van onze vrijwilligers, sponsors, aannemers en vertegenwoordigers van andere musea. Wij zijn geprezen door onze hoofdsponsor en door wethouder Hannie Rohaan. De voorzitter heeft iedereen die een bijdrage aan deze renovatie heeft geleverd daarvoor in zijn slotwoord bedankt.

Folderverspreiding in 2023

Ook in 2023 hebben we de folderverspreiding weer verzorgd samen met onze partners (Bussemakerhuis, Stadsgidsen Borne, Houtzaagmolen, Noordmolen, Wendezoele, Tuinen van Twickel en Stadswandeling Delden).

Arrangementen

Dankzij de inspanningen van enkele vrijwilligsters zijn de arrangementen 'Delden met een Korreltje Zout' en 'Twentse Zouttour' (met een busonderneming) weer met elan van start gegaan.

Dit programma werd uitgebreid met het eerder vermelde arrangement met het landgoed Kaamps in Deurningen.

Marketing

Naast advertenties in de daartoe geëigende media nam het Zoutmuseum ook deel aan de initiatieven in de regio: Hofmarketing en Twentemarketing.

Informatie en educatie

2023 was ook het jaar van maatschappelijke onrust in de gemeente Haaksbergen over de plannen van Nobian om bij St. Isidorishoeve zout te gaan winnen. Wij hebben gemeend dat wij als museum een bijdrage konden leveren aan een goede informatievoorziening in dat gebied door de scholen uit die gemeente uit te nodigen om ons museum te bezoeken met de groepen 7 en 8 van de basisscholen en ons nieuwe educatieprogramma te volgen. Een flink aantal groepen heeft ons museum bezocht. Wij kregen positieve reacties van die scholen en we kijken met voldoening terug op die bezoeken.

Er is een aantal keren een beroep op het Zoutmuseum gedaan om mee te werken aan media uitzendingen rondom het thema zout. Daar hebben wij twee keer positief op gereageerd en hebben een van onze ervaren en seniore vrijwilligers gevraagd om daarover het woord te voeren. Met succes.

Het Hofweekblad, Tubantia/Twentse Courant en de site Nieuws uit Delden hebben aandacht gegeven aan de veranderingen die het Zoutmuseum in 2023 heeft ondergaan. Het was een enerverend jaar. Op naar de 10.000 bezoekers.

TECHNISCHE ZAKEN

De verbouwingswerkzaamheden werden uitgevoerd door de firma's Brok Interieurbouw uit Hengelo en Lumio Lichtprojecten uit Nijverdal

De daadwerkelijke hulp van veel vrijwilligers uit onze eigen organisatie was onontbeerlijk.

De foto-ontwerpen en de realisatie daarvan werden geheel verzorgd door Hans Extercatte en Piet Brummen.

